

עלון 425
הדלקת נרות
19:15
צאת שבת
20:17
רבנו הם
20:50
ז' אב תשפ"ה

כתר אור עליון

עורך העלון: נדב אלחדיף

לעילוי נשמת
אודית בת טוביה ע"ה
מרים בת אסתר ע"ה
שמחה בת אסתר ע"ה

דברים

סימן דסנ - הדינים בהדלקה

ילקוט יוסף

מור"ד ממו"ד ראשונים הנאמן הנדון
הרב יצחק יוסף שליט"א

פרשת השבוע

מור"ד הנאמן
הרב שמואל דגן שליט"א

כג. יולדת הנמצאת בבית חולים בערב שבת, או בבית החלמה, אם אוכלת ליד מטתה בחדרה, תדליק שם נר שבת בברכה, אפילו אם בעלה מדליק נרות בביתם. ואם כבר הקדימו אחרים והדליקו נרות שבת בחדרה, אינה צריכה להדליק, ואינה צריכה להשתתף בפרוטות בהדלקת הנר של בית החולים, שמסתמא בית החולים מזכה לה חלק בשמן ובנרות, כשם שכל מחסורה על הנהלת בית החולים או בית ההחלמה. ואם הנהלת המקום אינה מאפשרת להדליק נרות ליד מטת היולדת, מסיבות רפואיות וכדומה, תדליק בחדר האוכל של בית החולים, אם אוכלת שם. ואם קדמו נשים אחרות והדליקו הנר בחדר האוכל של בית החולים, אין לה להדליק שם בברכה. ותסמוך על הדלקת החשמל שבחדר השינה. ואם רוצה להדליק נרות גם היא בחדר האוכל, לדידן יש להורות שתדליק בלי ברכה. [ילקוט שבת כרך א עמוד קמט]

בארה של מרים

כבוד הורים בהלכה ובאגדה

כבוד על ידי אחרים

לטובת ההורים

אם לתועלת ההורים, עדיף שיהיו במושב זקנים, וכגון שאינם בקו הבריאות כל כך, ושם במושב זקנים, לבד מכל מה שדואגים להם לכל צרכם, כאכילה, רחיצה, כיבוס הבגדים ועוד, ישנו גם צוות רפואי זמין שיטפל בהם בשעת הצורך, כדאי שישבירו להורים בצורה יפה ועדינה מאוד, שדבר זה הוא לטובתם, ולא שחש ושלוש רוצים להתפטר מלכבד אותם, ויבטיחו להם שלא יזניחו אותם כלל ועיקר, ויבקרו אותם ככל היותר, עד שיקבלו זאת בשמחה ובהבנה. וטוב גם שקודם לכן, יקחו אותם לבקר במקום ולראותו, והעיקר שהכל יהיה באווירה שמחה, בכבוד והדר. (רכט)

לע"נ מרים בת אסתר ע"ה

מתוך סדרת הספרים בהלכה ובאגדה מאת הרב דוד שלום נקי שליט"א

"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל... וְשָׁרָא... אַחֲרֵי הַפֶּתַח אֶת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי... וְאֵת עֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן" (דברים א, ד-ז). יש להבין, מפני מה ראתה התורה צורך לציין שדברי התוכחה של משה רבנו לעם ישראל נאמרו רק לאחר שהיכה את המלכים האדירים סִיחֹן ועֹג? הרי כבר נאמר בפסוק לפני כן: "וְהָיָה בְּעֶשְׂרֵי יָמֵי עֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", והכל יודעים שמלחמת עֹג וסִיחֹן כבר התרחשה לפני תאריך זה? רש"י מבאר כי התורה מלמדת אותנו כאן יסוד גדול הנוגע לדברי תוכחה בכלל, ולחינוך ילדים בפרט. הנה לשונו: "אמר משה: אם אני מוכיחם קודם שיכנסו לקצת הארץ, יאמרו: מה לזה עלינו (מה לו ולנו?), מה היטיב לנו? ... לפיכך המתין עד שהפיל סִיחֹן ועֹג לפניהם והורישם את ארצם, ואחר כך הוכיחם". כלומר, אדם המוכיח את חברו או את בנו ומעוניין שדבריו יתקבלו על לבו, יודא תחילה שאין לו סיבה לומר: "מה לו ולי? מה הוא כבר נתן לי שבא אלי בדרישות?". וזאת על ידי שיעניק לו ויטיב לו לפני כן. ובמילים אחרות: רק מי שנוכח לראות שאתה אוהבו החפץ בטובתו, באמצעות מעשה נתינה שנתת וטרחת למענו, ולא רק במילים של אהבה, לבו פתוח בפניך לקבל את דברי תוכחתך, להפנימם ולעצמם, ולהשתנות. אולם השומע רק דברי תוכחה מבלי שנוכח לראות קודם לכן שאתה אוהבו עד כדי נתינה, לבו נעול בפניך, ואפילו הדיבורים הנכונים ביותר עלולים ליפול על אזנים ערלות. לכן המתין משה רבנו עם דברי התוכחה עד לאחר שהראה לבני ישראל את כיבוש וקבלת ארצם של סִיחֹן ועֹג. אלא שעדיין יש להבין: וכי עד מלחמת סִיחֹן ועֹג לא קיבלו ישראל מאומה ממשה רבנו? הלא הוא שביצע במצרים את המכות עד הגאולה וקרע להם את הים והוריד להם את התורה מהר סיני, וכי לאחר כל זאת יש לחשוש שיאמרו "מה לזה עלינו, מה היטיב לנו?". מכאן יש ללמוד כי נתינה רוחנית, גדולה ככל שתהיה, כגון מתן תורה, אינה משכנעת את החניך לקבל דברי תוכחה. קבלת התוכחה תלויה ברגש שבלב, ולפיכך גם אם בשכלו מבין הוא שקיבל דבר גדול כמו תורה וערכים מאביו או ממורהו בבית הספר, עדיין קשה לו לקבל תוכחה, עד שיקבל מתנה שפונה לרגשותיו, אשר תפתח את דלת הלב. ואפילו בנתינה גשמית כמו יציאה ממצרים וקריעת ים סוף, אם ישנה עדיין הבטחה שלא מומשה על ידי המוכיח, דלת הלב נשארת נעולה. וכאן, מאחר שהבטיחם משה רבנו שיכנסו לארץ, טבע מידות בני האדם הוא לסרב לקבל דברי תוכחה עד שיראו כי המבטיח קיים, או לפחות החל לקיים, את הבטחתו. לפיכך "אמר משה: אם אני מוכיחם 'קודם שיכנסו לקצת הארץ', יאמרו מה לזה עלינו, מה היטיב לנו... לפיכך המתין עד שהפיל סִיחֹן ועֹג לפניהם והורישם את ארצם, ואחר כך הוכיחם". רק לאחר שכבשו בני ישראל את סִיחֹן ואת עֹג, הם רואים כי אכן, ההבטחה אשר ניתנה להם שייכנסו לארץ ישראל ויירשו אותה, מתחילה להתקיים. כעת, נפתח לבם לשמוע את דברי התוכחה שמשמיע להם משה רבנו מפי ה'. ומכלל הדברים למדנו שאל לו להורה או למחנך המוכיח לפתוח בדיבור מיד כשחש צורך להוכיח, אלא ימתין לזמן המתאים, לעת שהדברים יתקבלו על לב השומע, ואז ידבר. שהרי זוהי המטרה. שבת שלום.

לרפואת: גיא בן שולה, מור"ד הרב דוד שלום [בצרי] בן ויקטוריה, הרבנית צביה חנה בת הרבנית אביגיל, יוסף עדריאל בן חיה מיכל, ניב בן אהובה, ידידיה בן אביטל, זכריה בן אפרים, אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה, יצחק חיים בן אידה, הדסה בת דקלה, יוסף בן יונה, חיים דניאל בן הוריה, אילה בת אביגיל, אטיה בת פרחיה, איתן דוד בן טוביה, יהונתן רחמים בן מיכל **ולהבדיל לע"נ:** מרים בת אסתר, שמחה בת אסתר, ריטה רבקה בת שרה. אשר מסעוד בן עזיזה. הרב אורי זוהר בן גולדה זצוק"ל שם טוב ציון בן אסתר. אסתר יוכבד בת ריזל ברכה, גבריאל בן פלורה. לימור שרה בת דייזי. עמוס בן פורטונה. ר' שלמה העליון בן דליה. מרגלית בת שרה. הראל בן תמר הי"ד, שאול ציון בן אסתר. הרב בנימין דב בן סימא רחל מרגלית בת שרה. להצלחת עם ישראל ברוחניות וגשמיות ולגאולה השלמה ברחמים במהרה אמן

לתרומות הקדשות והוספת שמיטת 050-5218899

אליבא ההילכתא
הרה"צ בנימין חוה"מ שליט"א

שאלה:

מי שאין לו יין להבדלה ומבדיל על שכר וכגון ערק האם יכול לערבבו עם משקה אחר כדי להקל מעליו את חריפות השתיה?

תשובה:

אדם שרוצה לערבב בערק מים כדי שיוכל להבדיל עליו, כל שהרוב הוא הערק ולא המים אפשר להבדיל עליו, ואם הוא חצי חצי לא יבדיל עליו.

ביאורים: לכאורה נראה שדינו כמו יין שהרוב קובע והגע בעצמך וכי אנשים לא שותים ערק מהול במים או במיץ וכן בירה עם מיץ שזה שנדי וכן וודקה עם אשכוליות וכדומה וכמו שביין מערבבים מים אף בהם כן, ושמחתי בראותי שכתב כן בשו"ת התשב"ץ ח"ו סי' פו' ולא מהטעם שכתבתי אלא שדינו כמו יין וכן לגבי חמר מדינה כל שכך שותים אותו הוי חמר מדינה ומבדילים עליו.

ולגבי חצי חצי כתב לחומרא ולא יקדשו ולא יבדילו עליו וברכתו שהכל.

מאת
הרב אהרן חזני שליט"א
מחבר סדרת הספרים "אחת שאלה"

מאת
הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

הבהן החדיד
שקנה עלית כהן

תשובה:

צאתה התורה ביחס לכהנים "וקדשתו" (ויקרא כ"א, ח'), ולכן יש להקדים את הכהנים לכל דבר שבקדושה, כגון לעלות ראשון לתורה (משנ"ב קל"ה-ט'). ומכיון שהגבאי מכר לכהן את העליה שלמעשה היתה שייכת לו, הרי שמכירת העליה בטלה ומבטלת. ורשאי הכהן לטען כלפי הגבאי "משטה אני בך", דהיינו התכונתי להטעות [לתעתע] בך, ולא היתה לי כוונה להתחייב באמת, וכפי שמצינו במסכת יבמות (ק"ו.) שכאשר אדם מתחייב לשלם לחבירו עבור דבר שהיה מחייב לעשותו, הדין הוא שאינו חייב לשלם ועומדת לצדו טענת "משטה אני בך".

אולם, נראה שהדברים אמורים וזקא באפן שכתבת הכהן מתחלה לא היתה לשלם, שכאמור אז לא חלה התחייבותו, כי מעולם לא התכוון באמת להתחייב, אבל במקרה שחשב הכהן לתמו בשעת קניית העליה לשלם את אלה השקלים, ולא ידע שיכול לומר "משטה אני בך", אזי עליו לשלם את הכסף, מפני שבאפן שקנה אין לו עסק עם הגבאי, אלא עם האלקים! כלומר, כאשר גמר בלבו להתחייב כסף לצדקה, הואיל ולמעשה נדר נדר לאלקי ישראל, הרי שעליו לקיימו!

לסכום: הכהן שקנה את העליה השייכת לו שלא על מנת לשלם לבית הכנסת, אכן אינו חייב לשלם עבור העליה. אבל אם חשב מתחלה להתחייב באמת לשלם את הסכום, אזי חייב מדין נדר לצדקה.

המעשה שלפנינו ארע בבית כנסת מסכים, אליו הגיע לתפלת שחרית של שבת תיזר שיהיה כהן. האיש, שעשה רשם כיהודי נכבד ואמיד, היה הכהן היחיד בבית הכנסת.

והנה, לפני קריאת התורה, כשעמד הגבאי למכר את העליות לתורה, הוא חשב בלבו להתחייב, כדי להוציא מהתיר תרומה לבית הכנסת. מה עשה? - הוא הכריז, להפתעת כל הנוכחים, גם על מכירת עלית כהן, ותוך כדי כך הדגיש שרק כהנים יוכלו לרכוש את העליה...

ובכן, התכנית של הגבאי הצליחה; התיר נקב בסכום של אלה שקלים, וזכה בעליה.

במוצאי השבת פנה הגבאי אל התיר ואמר לו בנימוס: "תוכל להעביר לנו את התשלום בכל אפן שנוח לך, על ידי תשלום בשקלים, דולרים, או העברה בנקאית..."

"על איזה תשלום אתה מדבר?" תמה התיר לעצמו.

"על אלה השקלים שהתחייבת לשלם עבור עלית כהן!"

השיבו התיר בבת צחוק: "וכי באמת חשבת שלא שמתי לב לעובדה שהייתי הכהן היחיד בבית הכנסת?! כבר מהרגע הראשון הבחנתי שאתה מנסה לעשוק אותי, ומעולם לא התכונתי באמת לשלם עבור העליה, אלא כוונתי היתה להתל בך..."

הגבאי המשיך להתעקש וטען: "לאחר שקבר נדרתי לשלם ועלית לתורה, לא תוכל להפטר מהתשלום!" עם מי הדין?

בצל המזל: "אתה רוצה חדר של חמישים זה לילה, או של שבעים זה?" האורח: "מה ההבדל?" בצל המזל: "החדרים של השבעים זה מצוידיס במלכודת לעכברים....."

ביקשתי מהמלצר כיסא תינוק, ואכשיו אנחנו מחכים שהוא יבדל כדי שנוכל לשהת עליו

בכל ערימות טרעונים שחורים יש פתאום איזה בואן שגרה כולו הטרעונים אימצו אותו.

בואי והצטרפי אינו למסע מרתק של 40 יום אימוד הלה יומית - רק 5 דקות בנושא הצניעות

מפי הרבנית רות שמש

03-6171121

אח"כ להקיש לעברית 1- להלה 2-

בואי ותתחברי לקו הישועות (הרבות צניעות וסיפור ישועות) 3 דקות ביום מצילות חיים וטראי ישועות בכל החומים מספר הקו

073-383-4050

2448 וא 5

בזמן שהלב רועד - האמונה מחזיקה אותנו חזק

בגן האמונה